

oriental fins al S. XVI: *Lleures* I, 297, § 15). D'altra banda ja el 1359 ho trobem escrit «Quadra de *Bouquers*» (*CoDoACA* XII, 131).

Ben reflexionat, en definitiva, hi ha una explicació etim. raonable, a base de ALBUS 'blanc'. Deu venir de *Albos-quers* 'roques blanques', nom simètric, a la inversa, del de *Queralbs* < *Queros-albos*. No és estrany que en *Alboquers* es vagi conservar la *o*, estant ja soldat el nom des dels orígens romànics, com ja ens ho fa suposar el caràcter de relíquia pre-romana del mot *quer*; però així com en *Queralbs* es perdé la *-s* de *quer*, primer membre del compost, en *Albokers* la dissimilació eliminà la d'*Albos* que era aquí primer membre. L'ordre dels mots varia ací com un *Albespi* enfront d'*Espin-au(b)* i *Espinauba (-auga)*; *Aube-vi-15 lle/Vilalba*; *Agremunt, Claravalls, Claramunt/Vallclara, Muntclar*.

Un nom occità paral·lel, podria ser *Bouquies*? «domaine ruiné» en el dept. Cantal te. Saint Constant (ja escrit *Bocquès*, a. 1672; Amé, *Di. Top.*).¹

¹ En tot cas descartem la idea d'un post-antropònim, *BUCCARIUS, o germ. BURKHARI: no hi guanyaríem res quant a l'obstacle *Alb-*, i hi perdríem en convicció lexico-semàntica, car serien NPP hipotètics i poc probables.

Boqueta, V. Boca

BOR

Llogaret de Cerdanya, agr. a Bellver.

PRON. MOD.: *bór*, 1920 a Puigcerdà; 1930 a Bellver; 1935 en el poblet mateix. Detalls sobre el poblet i sobre la *Fou* (infra) en Pau Vila, *Cerdanya*, 227.

DOC. ANT. 839: *Borre*, Acte C. SdUrg., *Bor* en el Cpbr. i en la còpia del S. XII (ed. Pujol, núm. 194); 982: «in Cerritania, alodem *Luc*, alodem *Maleol* [leg. *Mosol?*] alodem *Bor*» (*MarcaH.*, col. 931.9; i Abadal, *Cat. Carol.* II, 172.23); 1011: id. (*MarcaH.*, col. 985); 1011: «Palatio --- Coma --- in villa *Borro*, Chexanos ---» (ib., 980.59); 1061: Bernard de *Borr* (*Li. Fe. Ma.*, § 595, I, 163.15); 2.ª 1/2 S. XIII: *Borr* (Delcor, *Sefarad* 1966, 32 ss.); 1359: *Bor* (*CoDoACA* XII, 87); 1371: «parr. de St. Marcel de *Borr*» (SerraV., *Pinós Mtpl.* III, 201). Ponsich (*Top.*, 152) hi afegeix *Borr* en una cita del S. XII i tres del XIII i *Borre* en l'a. 1270.

En l'*InvLC* Alart suggereix que s'hi refereixin un «villa *Boreiz*» de l'a. 1119, i un «*Burzellum* --- villa»⁵⁰ de 1011. Però aquell potser és llició inexacta; i aquest sembla un dim., com si fos un lloc més petit dependent de *Bor* en una o altra forma (sufix -ICELLU?), d'altra banda sospito que un i altre siguin llocs d'una altra vall, potser de l'alt Vallespir; car en el *Ll. Roig*⁵⁵ de Prats de Molló, copiant un text de 1305, llegeixo «cortallum d'en *Bor* de *Vergecello* [potser lleg. *Vor(g)ezello* = *Burzellu*]»; i més avall: «Cortallum Petri *Borre* et de Cases» (f° 80v^o). Es té, doncs, la impressió que a la vall de Prats de Molló es repetiria el 60

nom pre-romà BORRE, potser amb el mateix diminutiu (*Burzellum*) que hem vist en el doc. de 1011.

ETIM. En efecte, sembla fora de dubte que aquí tenim un nom pre-romà; com ja vaig dir en *E.T.C.* I, 220.69; i precisament dels en -RRE, amb el tractament ross.-cerdà de -RRE com -r (més exs., ibid. 201, n. 1, i *DECat* VIII, 491a47): *Er, Nyer, La Tor, Bar, Beders* etc. Això, de passada, implica pertinença al grup de NLL, d'origen ibero-basc que tant predominen a Cerdanya (*E.T.C.* I, 86-88); si bé en aquest cas decantant-nos cap al vessant ibero-epitirrenc més que no al vessant basc.

El que ha donat nom al poblet és certament el notabilíssim accident espeleològic de la *Fou de Bor*:¹ cavorca damunt del poblet, per on s'abocava un grandió de vessall d'aigua subterrània. Ara bé això té un seguit de restes toponímiques, en altres terres: it. *burro, burrone* 'barranc encinglerat' mot viu encara com apel·latiu.

²⁰ I en altres comarques nostres, BORRÓ el gran congost encinglerat te. Sales de Llierca (al Nord de Tortellà), paral·lel a l'O. de la vall de Maià, al peu occidental del massís de la M. de Déu del Mont. I un altre *Borró* val., te. Ròtova de Gandia, que ja figura en el ²⁵ *Rept.*, com alqueria *Borro* en donacions de l'any 1249: a la sortida d'una vall abarrancada. En fi, aglutinant-se-li la *a* de l'article femení, va sortir-ne el gascò comenger *abòr* (pron. en part amb -r muda) amb el sentit de 'congost', del qual he fet article en el *PVArGc*.
³⁰ En aquest la base és BÖRR- amb *o* oberta mentre que *Bor* i l'it. *borro/borrone* suposen BÖRRE, -RRU (o bé *ö* breu) en la base etimològica. Sobre *Borró* i els italians fem art. especial.

Podríem suposar, que hi hagués una declinació llatina BURRO nomin. (> *Bor, Abò* i it. *burro*), cas oblic BURRONE > it. *burrone*, i els *Borró* valencià i garrotxenc.

També podríem imaginar tenint en compte el vessall d'aigua, que es tracti de l'arrel bascoide IBO- 'riu, ribera' (la de IBAI i IBAICA > *veiga, vega, Baigorri, IBARR* > *Ibarra, Ivars* etc.), amb omisió de la *r*-amovible ibero-basca, com en *Bai-gorri*, o gc. *Bon/arag. ibón*, i en els noms que hem tractat a l'article *Boldis*, i que rependrem a *Bosia*. Llavors en BÖRR-tindríem el parió del NL segarrenç *Ivorra*, on veiem la *r*-amovible mantinguda i l'article basc -a afegit a la fi del nostre *Borr*. Una cosa no és incompatible amb l'altra, atès el gran nombre de punts obscurs que resten en el nostre tenebrós coneixement del paleo-bascoibèric. Així, doncs, *La Fou de Bor* seria en el fons una duplicació tautològica, a la manera del sicilià-aràbic *Mon-gibello*.²

¹ Meravella del País tristament destruïda avui impunement per la golafreria explotadora del criminal i vandàlic alcalde franquista, per enriquir-se amb la venda de terrenys. — ² Descartem, doncs, que aquí hi hagi res en comú amb *borró* 'gèmol', com insinua Alart en l'*InvLC*; o el NP romà BURRUS, o greco-llatí *Burrhus*, en combinació o no, amb *Borrell, borra* etc. (com suggereix J. Segura).